



## İlk Türk Kadın Uzay Sanayi Girişimcisi" Başkanı ile... ... SNC - Dream Chaser de ISS CRS İkinci Döneminde Olacak!

**Can EREL**  
Uçak Mühendisi  
[can.ereel@canerel.com.tr](mailto:can.ereel@canerel.com.tr)



The in-orbit separation of SNC's Dream Chaser Spacecraft from its cargo module is shown in this illustration.  
Credit: SNC

Bu uzak diyarlarda dün yaşanan güzel bir gelişme oldu...

Bu gelişme, Türk Bölgesel Yolcu Uçağı (TBYU) projesinde eSeN veya TurkJET adı ile tanıdığımız şirketleri de semsiyesi altına almış Sierra Nevada Corporation isimli şirketle ilgili idi...

Kısaca özetleyeyim:

*Önemli bilimsel ve/veya uygulamaya katkıları görülemediği için bazı taraflarca "... insanlık tarihinin en büyük kaynak israfı" olarak nitelenen, ancak küresel uzay faaliyetlerinin çok uluslu ve önemli bir parçası olan Uluslararası Uzay İstasyonu (International Space Station, ISS) projesinde, yük teslimatı, iadesi ve boşaltımı hizmetlerini kapsayan ve ticari olarak yapılandırılan yeniden ikmal projesinin (Commercial Resupply Services, CRS) 2019 - 2024 yılları arasındaki ikinci döneminde taşıyıcılar;*

- *Dragon uzay aracı ile SPaceX - Space Exploration Technologies,*
- *Cygnus uzay aracı ile Orbital ATK - Orbital Sciences,*
- *Dream Chaser uzay aracı ile SNC,*

*şirketleri oldu.*

*İkinci CRS döneminde, arasına, en az 6 yük taşıma görevi ile yer alacak Sierra Nevada Corporation şirketine ait Dream Chaser isimli uzay aracı, pistten kalkan ve uzaydan dönüşte piste inebilecek, kanatları kıvrılarak fırlatma araçları kaportalarının içine de sığdırılıp roket grubuyla kullanıma da uyumlu hale getirilebilecek bir araç. Aynı anda basınçlı ve basınçsız yük taşıma ve teslim edebilme kabiliyeti olan kanatlı bir uzay aracı olan Dream Chaser, uzay istasyonu deneylerinin bilim adamlarına en hızlı dönebileceği çözüm olarak değerlendiriliyor.*

Başta SNC şirket ortakları, yöneticileri ve çalışanları olmak üzere Dream Chaser projesine inanan, destek ve katkı sağlayanları tebrik ederim.



SNC şirketinin diğer bir özelliği de, Türk ulusal havacılık ve uzay sanayinin gelişiminde İLK UÇAN ve/veya İLK UÇURAN olmuş kadınlarımızı işlediğim "[Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Türk Kadını](#)" konferansında "**İlk Türk Kadın Uzay Sanayi Girişimcisi - First Turkish Woman Space Industry Entrepreneur**" olarak yer alan şirket ortağı ve başkanı Eren ÖZMEN... Eren hanım, 1988 yılında bir çalışanı olarak işe başladığı SNC şirketinin 1994 yılından itibaren ortağı ve bugün aynı zamanda şirket başkanı.

SNC şirketinin bu başarısının TBYU projesine, şirket başkanı Eren hanımın başarısının havacılık ve uzay endüstrilerinde yer alarak nicelik ve nitelikleri itibarı ile yükselmelerini beklediğimizi kadınlarımıza örnek ve destek olmasını umut ederek...



**NOT(1): Bilindiği gibi,**

- ISS projesinde 2016 yılına kadar tanımlanmış,
  - 1,6 milyar dolarlık 12 yük taşıma görevinin SpaceX şirketine,
  - 1,9 milyar dolarlık 8 yük taşıma görevinin Orbital Sciences şirketine,verildiği İlk CRS sözleşmeleri 2008 yılında imzalanmıştır. NASA, ilave olarak tanımlanan 3 yük taşıma görevini SpaceX ve 1 yük taşıma görevini de Orbital Sciences şirketine vererek 2016-2019 yılları arası için bu ilk sözleşmeyi 2015 yılında uzatmıştır.
- Florida'daki Cape Canaveral Hava Kuvvetleri İstasyonunun 40 numaralı kompleksinden Falcon 9 roketleri ile fırlatılan Dragon yük taşıyıcı uzay aracı ile SpaceX şirketi tarafından yapılan yeniden ikmal uçuşları 2012 yılında başlamıştır.  
(Dragon uzay aracının mevcut halde kullanılan modeli, istasyonun robotik kolu yardımı ile istasyona yanaşmakta ve okyanusa inerek dünyaya dönmektedir. Mürettebatlı görevler yapılacağı sırada Dragon uzay aracının robot kol yardımı olmadan doğrudan istasyona yanaşabilecek ve karaya inebilmesi de planlanmıştır.)
- Virginia'nın Wallops Adalarındaki Orta-Atlantik Bölgesel Uzay Limanının (Mid-Atlantic Regional Spaceport, MARS) 0B numaralı fırlatma yatağından Antares roketleri ile fırlatılan Cygnus yük taşıyıcı uzay aracı ile Orbital Sciences şirketi tarafından yapılan yeniden ikmal uçuşları da 2013 yılında başlamıştır.  
(Cygnus uzay aracının yük taşıma bölümlü basınçlandırılabilen iki, basınçsız bir modeli bulunmaktadır. Uzay aracı, gerektiğinde Lockheed Martin-Boeing (United Launch Alliance) iş ortaklığında geliştirilen Atlas 5 roketi ile Florida'daki Cape Canaveral Hava Kuvvetleri İstasyonundan da fırlatılabilmektedir.)

**NOT(2):** Duymayı tahmin ettiğim ardışık haberi de, bu gelişmeyi takip eden Cuma günü SNC Başkan Yardımcısı Mark SIRANGELO "NASA'nın belli riterleri karşılayan insan taşıyan ilave uzay araçları için bir çıkış yoluna sahip olduğu..." ifadesi ile almıştım; ardından NASA sözcüsü Stephanie SCHIERHOLZ da bu belirlemeyi doğruladı...

**Kaynakça :**

1. Andy PASZTOR; "[NASA Selects Three Firms for Second Round of Commercial Cargo Contracts](#)"; Wall Street Journal; 14.01.2016.
2. Can EREL; "[Ulusal Havacılık Gelişim Sürecinde Türk Kadını](#)"; 02.12.2013.
3. Pat HOST; "[SNC Sets Sights On Crew Opportunities After Cargo Resupply Services-2 Award](#)"; Defense Daily; 15.01.2016.